

Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України
ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України»
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
Харківська медична академія післядипломної освіти
Харківський національний медичний університет
ГО «Асоціація неврологів, психіатрів і наркологів України»

Матеріали XIX Української
науково-практичної конференції
з міжнародною участю:

ДОВЖЕНКІВСЬКІ ЧИТАННЯ:
**«Когнітивні порушення
при вживанні психоактивних речовин»,**

Присвяченої 101-й річниці з дня народження
Заслуженого лікаря України
Олександра Романовича Довженка

9–10 квітня 2019 р.

Під загальною редакцією
Заслуженого діяча науки,
професора П.В. Волошина

Харків

ББК 56.14
УДК 616.89-008.45/.47:582.635.38

Д 58

Матеріали XIX Української науково-практичної конференції з міжнародною участю: «Довженківські читання: «Когнітивні порушення при вживанні психоактивних речовин», присвяченої 101-й річниці з дня народження Заслуженого лікаря України Олександра Романовича Довженка, Харків: Видавництво «Плеяда», 2019 р. 190 с.

ISBN 978-966-8922-33-6

Редакційна колегія:

д.м.н., проф. А.П. Артемчук,
д.м.н., проф. І.В. Лінський, д.м.н., проф. О.І Мінко

**Під загальною редакцією
Заслуженого діяча науки,
професора П.В. Волошина**

Рекомендовано до публікації фаховою Радою
ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України»
Протокол № 4 від 25.03.2019 р.

ББК 56.14
УДК 616.89-008.45/.47:582.635.38
Д 58

ISBN 978-966-8922-33-6

© «Плеяда», 2019

СПЕКТР ШКІДЛИВИХ НАСЛІДКІВ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-УЧАСНИКІВ ООС

З метою встановлення спектру безпосередніх та віддалених шкідливих наслідків алкогольної інтоксикації у військовослужбовців-учасників ООС проведено всебічне клінічне та катamnестичне обстеження досліджуваного контингенту. Виявлені медичні, соціальні, юридичні шкідливі наслідки вживання військовослужбовцями спиртних напоїв, доведено негативний вплив алкоголізації на широкий спектр компонентів життя військовослужбовців.

Ключові слова: алкогольна інтоксикація, психопатологія, наркологія, військовослужбовці, шкідливі наслідки

Вступ. Вживання алкогольних напоїв серед військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, є значною проблемою багатьох армій світу. Багато досліджень пов'язують факт алкоголізації із аутокураційними тенденціями у військовослужбовців, які страждають на порушення психічного стану, асоційованого із бойовими діями[1-3]. Втім, подібна патологічна поведінка не лише не може розглядатися у якості терапевтичного підходу, але й здатна призводити до інших негативних наслідків.

Мета: встановити шкідливі наслідки алкогольної інтоксикації у військовослужбовців-учасників ООС.

Матеріали та методи дослідження. Було обстежено 22 військовослужбовця України – учасників бойових дій на території окремих районів Донецької та Луганської областей, яким у період перебування поза зоною ООС було встановлено діагноз: Гостра алкогольна інтоксикація. Середній вік пацієнтів склав $(32,5 \pm 0,8)$ років. Методи дослідження: клініко-анамнестичний, клінічний, інструментальний, клініко-психопатологічний, катamnестичний, статистичний. Статистична обробка даних проводилася із використанням методів медичної та математичної статистики.

Результати та обговорення. Встановлено, що у більшості обстежених військовослужбовців внаслідок алкогольної інтоксикації,

окрім класичних симптомів алкогольного сп'яніння, відзначалися негативні наслідки медичного характеру у вигляді розвитку гастродуоденіту (59,1 %), виразкової хвороби шлунку та/чи дванадцятипалої кишки (22,7 %), гострого або загострення хронічного панкреатиту (13,6 %), гіпертонічного кризу (18,0 %), черепно-мозкової травми (13,6 %), ушкодження м'яких тканин тіла (22,7 %), синдрому Меллорі-Вейса (4,5 %); генералізованих судомних нападів(18,2 %) та делірію (22,7 %) у рамках синдрому відміни, депресивного (4,5 %) та шизофреноподібного (4,5 %) психотичних розладів; соціальні наслідки включали виникнення дисгармонійних стосунків із членами родини (36,4 %), друзями (9,1 %), співслужбовцями (22,7 %), командним складом (45,5 %), втрата особистих речей (9,1 %), адміністративне покарання (59,1 %); до негативних юридичних наслідків призводило порушення соціального спокою військовослужбовцями у стані сп'яніння із подальшим затриманням співробітниками військової служби правопорядку (27,3 %).

Висновки. Встановлено спектр медичних, соціальних, юридичних наслідків вживання військовослужбовцями спиртних напоїв. До найбільш розповсюджених шкідливих наслідків алкогольної інтоксикації відносилися розвиток гастродуоденіту та адміністративне покарання – у більшій половини обстежених; другими за розповсюдженістю були: виражене погіршення міжособистісних стосунків із командним складом та членами родини, проблеми юридичного характеру.

Бібліографія

1. Doherty A.M. Are brief alcohol interventions targeting alcohol use efficacious in military and veteran populations? A meta-analysis / A.M. Doherty, C. Mason, N.T. Fear, R. Rona, N. Greenberg, L. Goodwin // Drug Alcohol Depe. – 2017. – № 178. – P. 571-578.

2. Stein M.B. Alcohol Misuse and Co-Occurring Mental Disorders Among New Soldiers in the U.S. Army / M.B. Stein, L. Campbell-Sills, J. Gelernter, F. He, S.G. Heeringa, M.K. Nock, N.A. Sampson, X. Sun, S. Jain, R.C. Kessler, R.J. Ursano; Army STARRS Collaborators // Alcohol Clin. Exp. Res. – 2017. – №41(1). – P. 139-148.

3. Vest B.M. Alcohol Misuse in Reserve Soldiers and their Partners: Cross-Spouse Effects of Deployment and Combat Exposure / B. M. Vest, S. C. Heavey, D. L. Homish, G. G. Homish // Subst. Use Misuse. – 2018. – №53(5). – P. 800-807.

Данилевская Н.В. СПЕКТР ВРЕДНЫХ ПОСЛЕДСТВИЙ
АЛКОГОЛЬНОЙ ИНТОКСИКАЦИИ У ВОЕННОСЛУЖАЩИХ-
УЧАСТНИКОВ ООС

Резюме. С целью установления спектра непосредственных и отдаленных вредных последствий алкогольной интоксикации у военнослужащих-участников ООС проведено всестороннее клиническое и катамнестическое обследование исследуемого контингента. Обнаружены медицинские, социальные, юридические вредные последствия употребления военнослужащими спиртных напитков, доказано негативное влияние алкоголизации на широкий спектр компонентов жизни военнослужащих.

Danilevska N.V. RANGE OF HARMFUL EFFECTS OF
ALCOHOL INTOXICATION IN MILITARY PARTICIPANTS OF THE
JOINT FORCES OPERATION

Summary. In order to establish the spectrum of direct and remote harmful effects of alcohol intoxication among the military personnel participating in the Combined Forces Operation, a comprehensive clinical and follow-up survey of the group under study was conducted. Medical, social, legal harmful effects of consuming alcoholic beverages was detected. The negative impact of alcohol abuse on a wide range of components of the life of military personnel was proven.

А.В. Гайдабрус РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ СЕРЕД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПРИЙМАЮТЬ УЧАСТЬ У БОЙОВИХ ДІЯХ НА СХОДІ УКРАЇНИ	47
А. Д. Городокін СТРУКТУРА ПСЕВДОНЕВРОТИЧНИХ ПРОЯВІВ У ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ПРОГРАМІ ЗАМІСНОЇ ПІДТРИМУЮЧОЇ ТЕРАПІЇ	54
Н. В. Данілевська СПЕКТР ШКІДЛИВИХ НАСЛІДКІВ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-УЧАСНИКІВ ООС	57
В.В.Задорожний ШКАЛА ОЦЕНКИ М'ЯШЕЧНОГО ТОНУСА У БОЛЬНИХ АЛКОГОЛЬНИМ ДЕЛІРИЕМ	60
Г.М. Кожина, Т.П. Мозгова, І.В. Лещина, С.В. Федорченко, Л.М. Гайчук, І.М. Стрельникова АНАЛІЗ ТА СТРУКТУРНИЙ РОЗПОДІЛ ПСИХІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ В ОКРЕМІЙ ПСИХІАТРИЧНІЙ ЛАНЦІ	62
О.С. Кочарян, М.О. Антонович ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ «Я»-КОНЦЕПЦІЇ ЯК ФАКТОРА ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ У НАРКОЗАЛЕЖНИХ	65
О.С. Кочарян, М.О. Антонович ПСИХОЛОГІЧНІ НАПРЯМКИ ВИВЧЕННЯ СИСТЕМИ ВІДНОСИН НАРКОЗАЛЕЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ	67
І.В. Лінський, В.Н. Кузьмінов, В.В. Задорожний, О.О. Васильєва, Т.В. Ткаченко, Н.А. Малихіна, Р.В. Лакинський, О.С. Самойлова СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ПОКАЗНИКИ ОСІБ, ЩО ЗЛОВЖИВАЮТЬ АЛКОГОЛЕМ, ЇХ РОДИЧІВ ТА ЗАГАЛЬНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ (ПОПЕРЕДНЄ ПОВІДОМЛЕННЯ)	69
І.В. Лінський, В.Н. Кузьмінов, В.В. Задорожний, Т.В.Ткаченко, О.О. Мінко, Н.А. Малихіна, Р.В. Лакинський, О.С. Самойлова ШКІДЛИВІ НАСЛІДКИ ЗЛОВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЕМ НА МІКРО-СОЦІАЛЬНЕ ОТОЧЕННЯ ЗЛОВЖИВАЮЧИХ АЛКОГОЛЕМ (ПОПЕРЕДНЄ ПОВІДОМЛЕННЯ)	75